T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2020/43
KARAR NO : 2020/17
KARAR TR : 27.01.2020

ÖZET: 6948 sayılı Kanun'un 5. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 9.maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R. Madencilik Lojistik Tic. ve San. A.Ş.
Vekili : Av. G.Ö.O.
Davalı : Edirne Valiliği İl Sanayi Ve Teknoloji Müdürlüğü

OLAY : Edirne Valiliği İl Sanayi ve Teknoloji Müdürlüğü'nün 16.05.2019 gün ve 97415294-858 sayılı idari para cezası kararı ile, yıllık işletme cetvelinin takvim senesi sonundan itibaren en geç dört ay içinde yazılı olarak müdürlüğe verilmesi gerektiği, 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanunu'nun 1. maddesine göre 606243 numaralı Sanayi Sicil Belgesine sahip davacı firmanın 2017 yılı Yıllık İşletme Cetvelini 2018 yılı ilk dört ayı içerisinde verme yükümlülüğünü yerine getirmemek suretiyle, 6948 sayılı Kanun'un 5. maddesine aykırı davranıldığından bahisle, davacı firma adına, 6948 sayılı Kanun'un 9. maddesi uyarınca 1.046,00 TL idari para cezası verilmiş, aynı kurumun 20.05.2019 gün ve 97415294-645 sayılı yazısı ile davacı şirkete bildirilmiştir.

Davacı vekili, idari para cezasının iptali istemiyle adli yargı yerine itirazda bulunmuştur.

UZUNKÖPRÜ SULH CEZA HÂKİMLİĞİ: 31.10.2019 gün ve D.İş No: 2019/767 sayı ile, 6948 sayılı Kanun'un 5. ve 9. maddesine göre verilen idari para cezalarına karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünde idare mahkemesinin görevli olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

EDİRNE İDARE MAHKEMESİ: 25.12.2019 gün ve E:2019/1673 sayı ile, 6948 sayılı Sanayi Sicili Kanunu'nda, bahsi geçen Kanun uyarınca verilecek idari para cezalarına karşı başvurulacak yargı yolunun idari yargı olduğuna ilişkin bir düzenleme yapılmadığı, bu durumda, 6948 sayılı Kanun'un 5 ve 9. maddelerine istinaden uygulanan İdari para cezasına karşı, 5326 sayılı Kanun'un 3. maddesi uyarınca aynı Kanun'un 27/1. maddesinde öngörülen başvuru yolunun geçerli olduğu ve bakılan davanın çözümlenmesinin adli yargı yerine ait bulunduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesinin Hicabi DURSUN'un başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 27.01.2020 tarihli toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası da temin edilmek suretiyle birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hâkim Gülten Fatma BÜYÜKEREN'in, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 6948 sayılı Kanun'un 5. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'un 9.maddesiuyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

17.4.1957 gün ve 6948 sayılı Sanayi Sicil Kanunu'nun 1. maddesinde, "(Değişik birinci fikra: 18/6/2017-7033/3 md.) Bir maddenin vasıf, şekil, hassa veya terkibini makine, cihaz, tezgah, alet veya diğer vasıta ve kuvvetlerin yardımı ile veya sadece el emeği ile kısmen veya tamamen değiştirmek veya bu maddeleri işlemek suretiyle devamlı ve seri halinde imal veya istihsal eden yerlerle madenlerin çıkarılıp işlendiği yerler sanayi işletmesi, buralarda yapılan işler sanayi işleri ve buraları işletenler sanayici sayılır.

(Değişik ikinci fikra: 18/6/2017-7033/3 md.) Devamlı ve seri halinde tamirat yapan müesseselerle elektrik veya

sair enerji istihsal eden santraller, gemi inşaatı gibi büyük inşaat yerleri ile bilişim teknolojisi ve yazılım üreten işletmeler de bu madde şümulüne girer.

El ve ev sanatları ile küçük tamirhaneler bu kanuna tabi değildir. Ancak bunlardan teşkilat, imal ve istihsal ettiği madde nevi ve miktarı bakımından bu kanuna tabi olacakları İktisat ve Ticaret Vekaleti tayin ve ilan edebilir." denilmiş;

5. maddesinde, "Sanayi işletmeleri bir senelik faaliyetlerini, İktisat ve Ticaret Vekaletince hazırlanacak numunesine göre dolduracağı senelik işletme cetvellerinde göstermeye ve bu cetvelleri takvim senesi sonundan itibaren en geç dört ay içinde 2nci maddede yazılı olduğu veçhile İktisat ve Ticaret Vekaletine göndermeye mecburdurlar.

Yaptıkları işlerin mevsimlik olması ve bu sebeple hesaplarını takvim yılı sonunda kapatamadıklarından kendilerine Maliye Vekaletince hususi bir ticari yıl tayin edilen sanayi işletmeleri, aldıkları müsaade yazısı tarih ve numarasını birinci fıkrada tayin edilen müddet içinde vekalete bildirmek şartı ile, senelik işletme cetvellerini, Maliye Vekaletince kendileri için tayin edilen hesap devresi sonundan itibaren en geç dört ay içinde ve 2nci maddede gösterilen usule tevfikan İktisat ve Ticaret Vekaletine göndermeye mecburdurlar.

Mücbir sebepleri bildirmek ve bu sebep İktisat ve Ticaret Vekâletince kabul edilmek şartı ile dört ay içinde senelik işletme cetvellerini veremeyeceklere mezkur Vekâletçe munzam bir müddet verilebilir.";

9. maddesinde, "(Değişik: 23/1/2008-5728/223 md.)

Bu Kanun hükümlerine tevfikan sanayi işletmelerini müddetinde sanayi siciline tescil ettirmeyenler veya 2nci maddeye göre verilen beyannamelerde meydana gelen değişiklikleri kapanma ve faaliyete geçme hâllerini müddetinde ilgili mercilere bildirmeyenler veya senelik işletme cetvellerini zamanında Sanayi ve Ticaret Bakanlığına göndermeyenlere beş yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir." hükmü yer almıştır.

Olayda, davanın, 6948 sayılı Kanun'un 5. ve 9. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açıldığı, 6948 sayılı Kanun'da da idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, "(1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiş; Kanunun 16. maddesinde, kabahatler karşılığında uygulanacak olan idari yaptırımların idari para cezası ve idari tedbirlerden ibaret olduğu, idari tedbirlerin ise, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirler olduğu hükme bağlanmış; "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, 6948 sayılı Kanun'un 5. ve 9. maddeleri uyarınca verilen idari para cezasının, 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 6948 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Edirne İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, Uzunköprü Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 31.10.2019 gün ve D.İş No: 2019/767 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Edirne İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile, Uzunköprü Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 31.10.2019 gün ve D.İş No: 2019/767 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 27.01.2020 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir	Nurdane	Ahmet
TUNÇ	TOPUZ	ARSLAN